

Werken aan een Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), de 21 SRE-gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Rijkswaterstaat Noord-Brabant werken samen om een betrouwbare en vlotte doorstroming van het autoverkeer in Zuidoost-Brabant te realiseren. De wegen van de verschillende wegbeheerders worden daarbij gezien als één samenhangend wegennet. De aanpak behelst het beter benutten van bestaande wegen met behulp van verkeersmanagement naast infrastructurele benuttingsmaatregelen.

De bereikbaarheid van Zuidoost-Brabant voor (vracht)auto's staat onder druk, zo merken weggebruikers elke dag weer. Als oplossing voor de langere termijn werkt de regio aan een grootschalige uitbreiding van de wegcapaciteit. Zo is Rijkswaterstaat bezig de filegevoelige Randweg A2/A67 te verbreden van 2x2 naar 4x2 rijbanen. De vernieuwing, inclusief aanpassing van viaducten, staat gepland voor de periode 2006-2010. Probleem is echter dat die extra rijbanen op de Randweg pas in 2010 of later beschikbaar komen. Bovendien zal tijdens de werkzaamheden - vooral bij de vernieuwing van de Randweg - de bereikbaarheid van de regio alleen nog maar afnemen. Daarom is in 2003 voor de korte termijn - tot 2010 - een grootschalig 'benuttingsproject' gestart, Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant.

Doel van het project is de bereikbaarheid van Zuidoost-Brabant vergroten. De aanpak is om bestaande wegen beter te benutten met behulp van verkeersmanagement en kleine infrastructurele aanpassingen. Door middel van verkeersmanagement wordt het verkeer 'gestuurd' met onder meer informatiepanelen en verkeerslichten (waarvan de groentijd wordt ingesteld afhankelijk van de verkeerssituatie). Infrastructurele aanpassingen zijn bijvoorbeeld een slimmere inrichting van een rotonde of een betere afstemming van verkeerslichten. Alle maatregelen en ingrepen zullen in de periode 2006-2010 worden doorgevoerd. Door hierbij samen te werken zorgen de partners ervoor dat de maatregelen op hun wegen elkaar versterken en het regionale belang dienen. Voor het eerst worden de wegen van de verschillende wegbeheerders (rijk, provincie, gemeenten) dus als één samenhangend wegennet beschouwd. Daar heeft al het rijdende verkeer - personenauto's, vrachtwagens, hulpdiensten, bussen - profijt van.

Ambities

Het project Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant stelt zichzelf een aantal ambities:

- *Snel resultaat.* De effecten zijn vanaf 2007 merkbaar. Uiterlijk 2010 zijn alle verkeersmaatregelen ter bevordering van de doorstroming van het autoverkeer klaar;
- *Betere bereikbaarheid.* Belangrijke woon- en werklocaties zijn goed bereikbaar;
- *Betrouwbaarheid.* Door een verbeterde doorstroming worden de reistijden betrouwbaar. Als weggebruiker weet u wat u kunt verwachten, bijvoorbeeld waar en wanneer omleidingen zijn bij wegwerkzaamheden;
- *Tijdwinst.* Minder verliesuren door het aanpakken van verkeersknelpunten;
- *Veiligheid.* Sluipverkeer tegengaan, rotondes veiliger maken;
- *Minder milieubelasting.* Een betere luchtkwaliteit door de aanpak van files.

Hoe files voorkomen?

Om de bestaande wegen optimaal te benutten, is het belangrijk vast te stellen welke wegen en knooppunten belangrijk zijn voor de bereikbaarheid in Zuidoost-Brabant. Daartoe hebben de 23 wegbeheerders een 'regelstrategie' opgesteld. Met kleuren is aangegeven hoe belangrijk de wegen, kruispunten en rotondes zijn voor de regio, van 1 (hoog) tot 5 (laag). Een prioriteit 1-weg is zo cruciaal, dat een overbelasting op zo'n weg ver uitstralende gevolgen op andere wegen heeft. Problemen op wegen met een lage prioriteit hebben minder invloed op de rest van het

netwerk. Met deze kennis kunnen de wegbeheerders dreigende overbelasting beter aanpakken en dus files voorkomen. Belangrijke wegen krijgen (tot op zekere hoogte) 'voorrang' op lager geprioriteerde wegen. Dit gebeurt bijvoorbeeld doordat de instroom van auto's wat wordt beperkt of de uitstroom juist wordt bevorderd, of door aanpassing van de instellingen bij verkeerslichten. Zo wordt voorkomen dat het verkeer direct op cruciale punten vastloopt, waarmee in feite alles stil komt te staan. De reiziger wordt zo beter bediend.

Benuttingsmaatregelen

Om het verkeer in Zuidoost-Brabant regionaal te kunnen regelen, treffen de wegbeheerders en het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven ruim 130 benuttingmaatregelen. Het gaat vooral om aanpassingen aan de wegen en kruispunten zelf, maar ook om de aanschaf, vervanging of aanpassing van de 'instrumenten', zoals verkeerslichten en doseerlichten. In totaal is met de maatregelen een investering van zo'n 30 miljoen euro gemoeid.

Het maatregelenpakket bestaat uit de volgende type maatregelen:

- *Wijziging voorrang.* Door op bepaalde kruispunten de voorrangsregeling om te draaien, stroomt het autoverkeer beter door.
- *Verkeerslichten.* Zo'n dertig verkeerslichten op belangrijke kruispunten zullen slimmer worden ingeregeld en worden afgestemd op andere verkeerslichten. Dit is een effectieve manier om de doorstroming te bevorderen. Enkele verouderde verkeerslichten moeten wel eerst worden vervangen.
- *Aanpassing rotondes.* Zo'n tien rotondes worden beter ingericht om de capaciteit en veiligheid op te schroeven. Het gaat om turborotondes (wisselen rijstrook niet mogelijk) of rotondes met een bypass (rechtsaf slaan buiten de rotonde om).
- *Monitoring.* Om het verkeer op de juiste wijze te sturen, is informatie over de actuele verkeerstoestand essentieel. De regio wordt daarom voorzien van extra meetmiddelen als lussen in het wegdek, camera's en radars.
- *Informatiepanelen.* Met dynamische route-informatiepanelen kunnen weggebruikers geïnformeerd worden over bijvoorbeeld stremmingen en alternatieve routes. Het is daarmee een prima instrument om het verkeer op de juiste manier over het wegennet te sturen.
- *Doseerlichten.* Doseerlichten laten het verkeer gedoseerd toe op (bijvoorbeeld) een hoofdweg. Hiermee blijft de doorstroming op die hoofdweg gewaarborgd.
- *Bebording.* Om kwetsbare delen van het wegennetwerk te ontzien, volstaat het vaak de bebording aan te passen. De bewegwijzering leidt het verkeer dan vanzelf via de juiste routes over het wegennet. Meldpunt wegwerkzaamheden. Het Meldpunt heeft als doel de werkzaamheden van de verschillende wegbeheerders af te stemmen. Ook zal het de weggebruikers duidelijk informeren over werk aan de weg.

Draaiboeken

Met alleen het doorvoeren van de 130 maatregelen, zijn de partners in Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant er nog niet. Een deel van de maatregelen is immers dynamisch inzetbaar. De tekst die op een route-informatiepaneel komt te staan is bijvoorbeeld afhankelijk van de actuele verkeerssituatie. Om deze dynamische maatregelen optimaal in te zetten, zijn regelscenario's belangrijk.

Regelscenario's zijn vooraf opgestelde draaiboeken met afspraken over hoe het verkeer moet worden geleid. Bijvoorbeeld: 'Als de snelheid op hoofdweg A lager is dan 40 km/uur, dan de instroom van weg B met een doseerlicht beperken'. Deze draaiboeken kunnen deels worden geautomatiseerd voor toepassing vanuit een verkeerscentrale. In Zuidoost-Brabant worden regelscenario's bijvoorbeeld ingezet bij knooppunt De Hogt. Door de vernieuwing van de A2/A67 Randweg Eindhoven vervalt de verbindingsboog van Antwerpen naar Den

Bosch gedurende drie jaar. Het verkeer wordt omgeleid via een keerlus bij de High Tech Campus. Een deel van het verkeer zal echter haar eigen, mogelijk ongewenste, weg kiezen. Het regelscenario is erop gericht het verkeer letterlijk in goede banen te leiden. Het instrumentarium bestaat onder meer uit route-informatiepanelen en doseerlichten.

Actuele informatie ontvangen

Om de weggebruikers goed te informeren over de wegwerkzaamheden en evenementen op het wegennet in Zuidoost-Brabant, wordt gestart met een groot offensief. Naast onder meer radiospots en advertenties is de site www.haalmeeruitdeweg.nl 21 maart 2007 de lucht ingegaan. Hierop zijn de belangrijkste wegwerkzaamheden en evenementen te vinden die op dat moment plaatshebben en die nog op stapel staan. De weggebruiker kan zich via deze site bovendien kosteloos abonneren op de inventieve waarschuwingsservice. Via e-mail of sms krijgt de weggebruiker dan automatisch bericht als er wegwerkzaamheden op stapel staan. Uiteraard kan precies worden aangegeven voor welk traject en tijdvak men de informatie wil ontvangen.

Op de website is ook een uitgebreide informatiekraant te downloaden die verkrijgbaar is bij onder meer benzinepompen, gemeentehuizen en bibliotheken.

Campagne

Natuurlijk zou het goed zijn als meer weggebruikers zo veel mogelijk de spits vermijden en/of met het openbaar vervoer reizen, vooral als er veel wegwerkzaamheden zijn (www.9292ov.nl). De bussen in de regio Zuidoost-Brabant zijn dan ook van posters voorzien met de verwijzing naar de website, maar ook met de melding 'neem de bus'.

I. Cortenbach, Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant